

ÅPNET FØDEKLINIKK I DØTRI



SÅ FATTIGDOMMEN: - Det var ønsket om å gi noe tilbake til det landet som ga oss to fantastiske jenter som satte alt i gang, sier Irene Solberg Rømmen. Før hun flyttet til Norge var hun i Kambodsja cirka en gang i måneden. Nå reiser hun et par ganger i året og har ukentlige møter på Skype.

FOTO: MARIANN L. DAHLE

Hun tapte hjertet til landet som velsignet henne med to døtre. Fra huset på Elle administrerer Irene Solberg Rømmen en fødeklinnikk som så langt har gitt en trygg start til over 15 000 nyfødte.

Når du er der og ser de utrolig flotte menneskene, hvordan de lider, og hvor lite som skal til for å hjelpe! Irene S. Rømmen trekker pusten, smiler et øyeblikk vemodig, bøyer seg over mac'en.

- Se her, du må se klinikken. Ja, vi har bygget en skole også.

Det blinker i fjorden ved Drøbak, men oppmerksomheten er et annet sted. I luftlinje 9000 km unna.

Engasjementet er stort og varmt. Det mest meningsfulle. I 2003 dro Irene og mannen Dag til et av verdens fattigste land for å hente to barn. De bodde i Singapore der Irene jobbet for selskapet Max Manus Asia og mannen hadde etablert et norsk advokatfirma.

- Da vi bestemte oss for å adoptere, falt valget umiddelbart på Kambodsja fordi landet har så enormt mange foreldreløse, forteller Irene Rømmen.

I adopsjonsprosessen oppdaget paret det høye antallet søskenflokker på barnehjemmene. De ble sjokkert - og fikk vite at den vanligste dødsårsaken blant kvinner fra 15-49 år er komplikasjoner under og etter fødsel.

- I 2005 fødte 89 prosent av alle kambodsjaniske kvinner hjemme, 66 prosent av dem uten noen form for hjelp av lege eller jordmor. Til sammenligning fødte kun seks prosent hjemme i Vietnam, forteller Irene Rømmen.

En del av forklaringen er Pol Pots umenneskelige diktatur på 70-tallet. Alle med utdanning ble drept, og alt måtte bygges opp fra grunnen av. Befolkningen på rundt 15 millioner har en unaturlig lav gjennomsnittsalder.

- Slikt tar generasjoner å innhente. Kambodsja ble satt langt tilbake. I gammel tid var dette et meget sivilisert land, et eksempel er Angkor Wat, sier Irene.

Gjennom en lokal, fransktalende lege fikk paret høre om forholdene for de fattige kvinnene. Hvis mor dør i barsel, er det stor sannsynlighet for at barneflokkene hun har hjemme havner på gaten. Svært ofte utnyttes de på det groveste. Har barna en mamma, greier de seg langt bedre.

- I hele landet fantes det ikke et eneste sted hvor fattige kvinner kunne føde trygt, uten å betale med penger de ikke har, forteller Irene.

Den lokale legen bar på en drøm om å åpne en gratis fødeklinnikk.

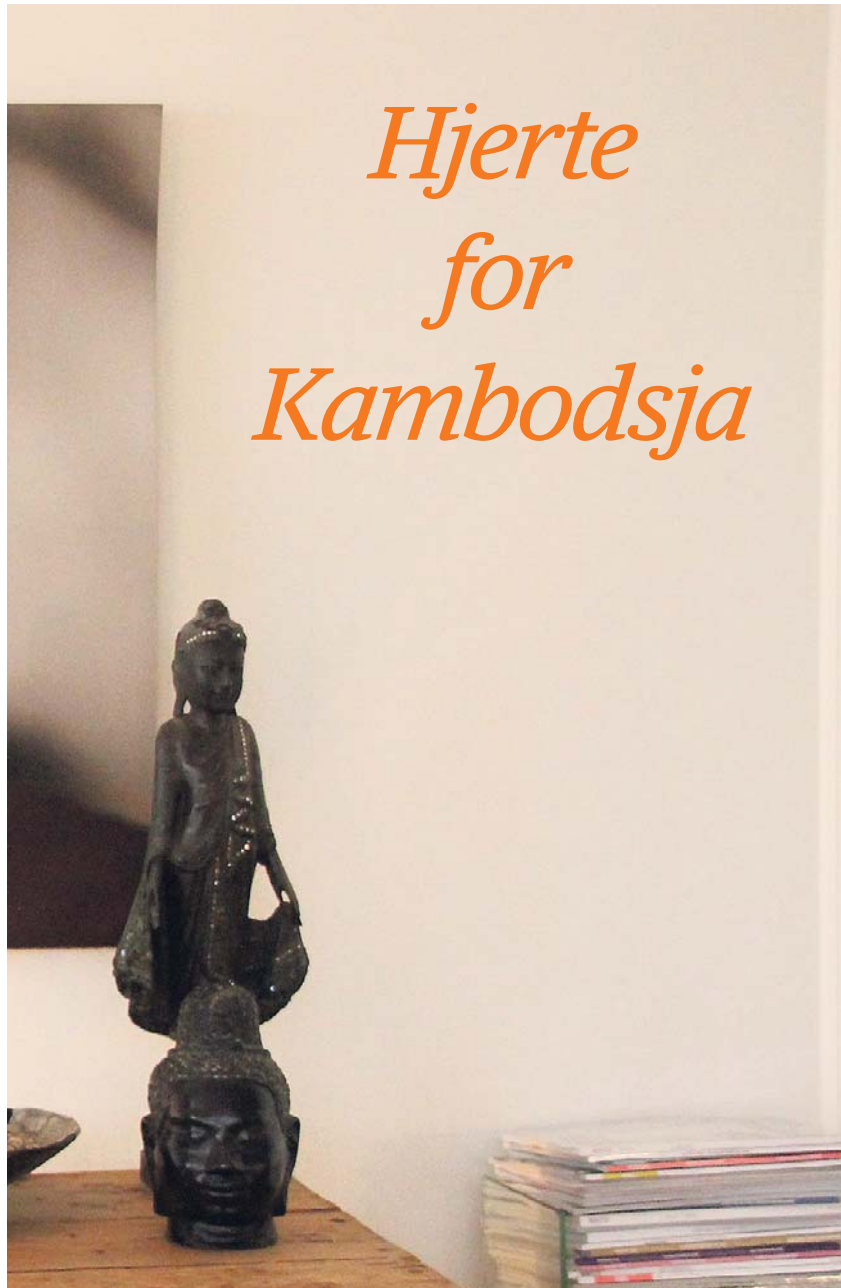
- Vi forsto raskt at det viktigste, for å redde flest mulig barn, var å redusere mødredødeligheten. Det var der man måtte sette inn støtet, sier Irene Rømmen.

Tilbake i Singapore, som nybakt mor til to små jenter, verken greide eller ville hun riste tanken av seg. De hadde sett små barn jobbe ved brønnen hele dagen. Møtt en mor som var på flukt med to barn fordi mannen hadde solgt en av døtrene for 500 dollar.

Det er ti år siden Dag og Irene, i samarbeid med dr. Keo San (som fikk oppfylt drømmen), leide lokaler, kjøpte utstyr, fant kyndig personell og åpnet fødeklinnikken, takket være frivillige innsats fra paret selv, samt økonomiske bidrag fra venner, kontakter og velvillige sponsorer. Kun kambodsjanere står på lønnslisten. Irene har jobbet fulltid

ENES FØDELAND

Hjerte for Kambodsja



siden oppstarten, uten lønn eller støtte til reiseutgifter. En del reising har det nødvendigvis blitt mellom Singapore og Kambodsja. For snart to år siden flyttet Irene til Drøbak der døtrene Hanna og Ingrid begynte på Drøbak Montessori skole. Mannen Dag er hjemme når Amta stikker innom, til vanlig bor og oppholder han seg i Singapore der han driver egen virksomhet.

- Det var Dag som fant huset. Mitt eneste forhold til Drøbak var at jeg ble klubbmedlem i golf her en gang på 90-tallet, men da jeg så dette huset falt jeg pladask, smiler Irene Rømmen.

Den første måneden budsjetterte de med tretti fødsler på fødeklinikken. Det sprakk. Fattige gravide strømmer til, og ingen kunne vises bort. En venninne av Irene introduserte den velkjente shippingmannen Arne Blystad. Han sa seg villig til å støtte prosjektet i to år. Det ble fem.

I 2007 fikk Irene en ny idé og utvidet innsatsen med et mobilt helseteam som kjører omkring i 24 landsbyer. Fra ambulansen deler helsepersonell ut kosttilskudd, gir kunnskap om helse, barnepleie og ernæring, og utfører kontroller på gravide.

- I fjor hadde vi 2381 fødsler på klinikken, det tilsvarer omtrent halvparten av hva de har på store Ahus. Det greide vi med tjue ansatte, sier Irene Rømmen stolt. De nybakte mødre får fem dagers opphold med mat, medisiner og vaksiner til seg og babyen. Må noen ha keisersnitt sendes de til et japansk sykehus i Phnom Penh.

- Vi vet at vi redder livet til minst ti barselkvinner per måned. Det er motivasjon stor nok til å stå på.

For det ble mer. Ekteparet så hvordan fattige ungdommer tapte kampen om jobber slik at fattigdomssirkelen fortsatte. I 2010 åpnet de en skole med vekt på engelsk og IT for 200 unge arbeidsledige fra 15-25 år. I 2010 åpnet en heldagsbarnehage- og skole



Fakta om

FORENINGEN FOR PRIVAT INITIATIV I KAMBODSJA:

- ▶ Registrert i Brønnøysund i 2007
- ▶ Initiativtakere er Dag Rømmen og Irene Solberg Rømmen. Sistnevnte er daglig leder.
- ▶ Driver gratis fødeklinikk, mobilt helseteam, Kuma Cambodia barneskole og gratis utdanningscenter for unge i Kambodsja.
- ▶ Foreningens hovedformål er å senke dødeligheten og bedre oppvekstvilkårene og utdanningsmulighetene for de aller fattigste.
- ▶ Siden åpningen av fødeklinikken har mer enn 15 000 kvinner kunnet føde med profesjonell hjelp i hygieniske lokaler.
- ▶ Hver fødsel, med fem dagers opphold, vaksiner og medisiner til mor og barn koster foreningen 300 kr.
- ▶ Virksom i Takhmau og den sørlige delen av Kandal-provinsen, rett syd for Phnom Penh.
- ▶ 2381 barn ble født på klinikken i 2013. 33 av disse var to kilo. 143 under 2,5 kilo.

KILDE: WWW.NAPIC.NO



SKOLEUNIFORM: Irene S. Rømmen overrekker klær til en liten landsbyjente.



PREMATUR: Dette barnet hadde hatt liten sjanse til å overleve en start i slummen.



MOBILT HELSETEAM: En kvinne får vaksine mot stivkrampe.



Å bidra til at barn får gå på skole. At noen får beholde mammaen sin. Det er ikke bare en drøye i havet - spør barnet om det!

IRENE SOLBERG RØMMEN

for de mest utsatte barna i landsbyene. De hentes med buss, får tre måltider, skoleundervisning, lek, sovepause og opplæring i dyrking av grønnsaker. Mange ungdommer har nå fått den ekstra kunnskapen som var nødvendig for å få en jobb, og feilernære barn i landsbyen får skolegang, næringsrike måltider, medisinsk hjelp og håp om en framtid utenfor slummen. Sammen med en ny norsk samarbeidspartner arbeider paret for tiden med å sette opp en bedrift som skal gi arbeid til mødrene. Håpet er at den i fremtiden skal gå med overskudd og kunne delfinansiere prosjektene, slik at de på sikt kan bli økonomisk uavhengige av bistand.

- Å bidra til at barn får gå på skole. At noen får beholde mammaen sin. Det er ikke bare en drøye i havet - spør barnet om det! Det spiller ingen rolle at vi ikke kan hjelpe alle. Vi hjelper noen. Å ha muligheten gjør meg dypt takknemlig, sier Irene Rømmen.

MARIANN LEINES DAHLE